

Дошкільне виховання

ТРАВЕНЬ

5

1963

З М І С Т

	Стор.
<i>А. Г. Бондар</i> — Дошкільні дитячі заклади — кожному колгоспу і радгоспу	1
<i>М. Ляхов</i> — Великий слов'янський педагог	6
<i>О. Булатова</i> — До питання про інтернаціональне виховання	10
<i>Т. Житнікова, Н. Красіна</i> — Художня література у виховній роботі з дітьми	15

З досвіду

<i>Н. Чередниченко</i> — Інтернаціональне виховання в дитячому садку	24
<i>М. Починок</i> — Експерсії до лісу	28
<i>В. Шимановська</i> — Виготовлення дерев'яних іграшок дітьми підготовчої групи	30

Сторінка для дітей

<i>Г. Бойко</i> — Скоромовки	33
<i>В. Антонова</i> — Дідусь і зайченята (муз. <i>М. Шнейдермана</i>)	34
<i>Мій мишко</i> (Сл. <i>З. Александрової</i> , муз. <i>М. Равіна</i>)	36

Бесіди та консультації

<i>С. Браєрська</i> — Конструювання саморобок з дерева	37
--	----

Критика і бібліографія

<i>М. Маріко</i> — Маяковський — дітям	42
<i>М. Настека</i> — «Дванадцять місяців»	43
<i>Є. Кравченко</i> — Хто правий?	45

Педагогічне життя

<i>І. Щербакова</i> — Школи готують сестер-вихователюк	46
<i>С. Гольдберг</i> — Батьківська конференція	47

В цьому номері вміщено безплатний додаток «Іграшки-саморобки».

Редакційна колегія:

*Д. О. Дорохова, Н. О. Красіна, Н. Ю. Переверзева, Є. К. Сухенко,
Г. І. Сушан (головний редактор), П. С. Ходченко, Т. І. Цвєлих,
П. Р. Чамата, М. Є. Шевченко.*

Журнал «Дошкольное воспитание»
(на українском языке).

Техн. редактор *О. О. Чала*

Коректор *Т. С. Гончарова*

Адреса редакції: Київ, Ново-Павлівська, 5. Тел. 5-21-29, дод. 3-12.

БФ 00232. Замовлення К-80. Тираж 25120. Фіз. арк. 3, умовн. арк. 4,11. Обл.-видавн. арк. 5. Формат паперу 70×108¹/₁₆. Підписано до друку 26.IV 1963 р.

Київська обласна друкарня, вул. Леніна, 19.

відуючу дитячим садком розповісти про те, що вона бачила під час туристської поїздки в Румунію і Болгарію. Завідуюча розповіла їм про свою поїздку, показала види міст, в яких була, розповіла, які дитячі садки в цих країнах.

Завідуюча дитячим садком м. Дрездена, з яким ми листуємося, побувала в Радянському Союзі. Вона надіслала нам лист, сповнений захоплення. Їй сподобалося все, по-

бачене в нашій країні, особливо міста Москва, Київ, Волгоград. Цей лист був ще одним свідченням поваги до нашої країни, радянського народу. Так з кожним листом міцніє наша дружба.

Листування сприяє вихованню інтернаціональних почуттів у наших дітей, вихованню дружби і взаємної поваги. Нашим друзям воно допомагає виховувати у дітей любов до Радянського Союзу.

Екскурсії до лісу

М. ПОЧИНОК,

*завідуюча дитячим садком дослідного господарства «Дмитрівка»
Києво-Святошинського району Київської області*

Наш дитячий садок розміщений недалеко від лісу. Щоб викликати у дітей інтерес до природи, навчити бачити її красу, збагатити їх новими уявленнями, ми організовували екскурсії та прогулянки в ліс у різні пори року. До кожної екскурсії старанно готувалися. Напередодні самі ходили в ліс, вибирали місце, де можна проводити цікаві спостереження з дітьми. Продумували мету екскурсії, її зміст, підготовляли відповідний інвентар, наприклад, кошики для ягід, грибів, лопатки для викопування рослин, сачки, щоб ловити метеликів. До екскурсії готували і дітей. Наприклад, проводили з ними коротку бесіду, щоб виявити їх знання та інтерес до того, що будемо спостерігати.

Під час екскурсії намагалися підтримувати радісний настрій у дітей. Новачки, коли вперше бувають у лісі, дуже захоплюються новими враженнями. Даємо їм можливість побігати, помилуватися природою, але не випускаємо з поля зору, спостерігаємо за ними. Спрямовуємо їх увагу на окремі об'єкти. Під час екскурсій організовували спостереження дітей за деревами, звертали їх увагу на форму листя, колір кори і т. д.

Життя лісу діти спостерігали систематично. Наприклад, весною

вони ходили в ліс на екскурсію, щоб подивитися, як розвиваються на деревах бруньки, які квіти зацвіли, вчилися розпізнавати деякі дерева по корі, гілках, бруньках (березу, вербу, дуб). Перед цією екскурсією ми коротенько повідомили дітям, що сьогодні підемо в ліс, де були взимку, і подивимося, якими дерева стали тепер, весною, як розвиваються листочки. Розглянемо берізку, вербу, дуб.

На екскурсії дали можливість дітям побігати, роздивитися все навколо, потім запитали, що змінилося з того часу, як ми тут були взимку. Діти відповідали, що небо стало синє, немає снігу, подекуди зеленіє травичка. Ми зупинилися біля верби, що схилилася над самою доріжкою. Я запропонувала дітям подивитися на її кору, довгі зеленуваті гілки. Вова і Вітя перші помітили, що бруньки у неї стали довгі. Запропонувала кільком дітям знайти ще одну вербу. Коли її знайшли, Вітя попросив дозволу наламати гілок з «котиками». Але я пояснила, що цього робити не можна, бо це цвіт верби. Пізніше з цих «котиків» розвиваються жовті сережки, з яких бджоли будуть брати мед.

«А хто знайде тепер берізку?» — запитала дітей. Бажаючих було багато. Попросила Сашка розпо-

вісти про берізку. Хлопчик розказав, що у берізки кора біла, гладенька, гілки довгі, гнучкі. Після цього діти розбіглися шукати берізку і швидко знайшли її. Ми звернули увагу на колір кори, на гілки берізки, на бруньки, з яких вже виглядало ніжно-зелене листячко. Діти довго милувалися берізою.

«А хто знає, по яких ознаках ми зможемо знайти дуб?» — Майже всі підняли руки. Кожному хотілося розповісти про дуб. Діти відповідали за викликом. Один розповідав, інші доповнювали. Розглянули бруньки на дубі і прийшли до висновку, що вони, порівнюючи з бруньками інших дерев, найменші.

З великим інтересом розглядали діти перші весняні квіти — проліски та сон. Звернула їх увагу на те, що пуп'янки ранніх квітів обгорнуті цупкими листочками — ось чому квітка не мерзне.

З лісу ми принесли кілька гілочок верби та берези і поставили їх у банку з водою, щоб спостерігати за їх розвитком. Принесли з лісу і квіти — посадили їх на ділянці. Вони у нас гарно цвіли.

Трохи пізніше організували другу екскурсію в ліс з метою ознайомити дітей із змінами, що відбулися за цей час. Перед екскурсією сказала дітям, що ми йдемо в ліс подивитися, що є там нового. Можливо, побачимо птахів, що повернулися з теплих країн, різних комах, накопаємо лісових квітів, щоб посадити на нашій ділянці. Ми взяли з собою кілька лопаток і кошиків.

У лісі звернула увагу дітей на те, які зміни тут відбулися в порівнянні з попередньою екскурсією. На деревах вже було молоде ніжно-зелене листячко, а навколо запашних сережок квітучих верб гуло безліч бджілок. Під кущиком фіалок діти знайшли гніздо мурашок і почали спостерігати за ними. Десь близько закувала зозуля. Хтось заспівав «А я у гай ходила». Пісню підтримало ще кілька голосів. Під час відпочинку запропонувала дітям розповісти, що вони бачили цікавого в лісі, що кому найбільше сподобалося. Зіна і Віра

охопе розповіли про чудові місця з запашними фіалками, Оленка — про бережок, вкритий жовтими квітами.

З метою художнього виховання дітей на прогулянках та екскурсіях вибирали мальовничі місця, звертали їх увагу на синю блакить неба, на легкі хмаринки, на відбиток дерев у воді, запашні квіти. На екскурсіях давали дітям можливість самостійно створити щось гарне, наприклад, скласти красиві букети, сплести віночки тощо. Часто пропонували дітям прислухатися до лісових звуків. Діти люблять слухати спів пташок, гудіння бджіл.

Почалося літо. Поступово змінювалося і життя в лісі. Яюсь я звернула увагу дітей на зміни, які відбулися в лісі, порівнюючи з весною. Дерев вкрилися безліччю листків, і від цього в лісі навіть потемнішало, зате від тіні їх приємна прохолода. Діти помітили, що з'явилося багато нових квітів, досягають суніці.

З дітьми середнього та старшого дошкільного віку було проведено кілька екскурсій в ліс, щоб дізнатися: які дерева є в лісі, які квіти ростуть в лісі, хто живе в лісі. Так, щоб ознайомити дітей з тим, які квіти ростуть в лісі, ми під час екскурсії розглянули з ними квіти, ознайомилися з їх назвами, знайшли схожість між ними та різницю. Провела ігри «Вгадай на дотик», «Відгадай, з якої квітки листочок». Прислухаючись до співу птахів, діти помітили, що вже не чути соловейка та зозулі.

Часто в лісі ми проводили заняття з конструювання з природного матеріалу, наприклад, з листків дерев робили пояси, шапочки, з калини нанизували намисто.

Наприкінці літа діти вже самі відзначали зміни в лісі: з'явилося багато грибів, жолудів, зачервоніла калина. На деяких деревах уже почали з'являтися перші пожовклі листочки, досягають лісові кислиці, дикі груші, ожина та ін. Ми спостерігали, як шумить листя від вітру і злітає з дерева насіння й роноситься навколо.

Осінні екскурсії та прогулянки в

Вихованці дитячого садка № 115 м. Києва приїхали в ліс на екскурсію.

ліс ми використовували для збирання рослин для кутка живої природи. Одного разу діти знайшли ящірку і їжака і принесли їх в дитячий садок.

Проведені нами екскурсії та про-

гулянки в ліс збагачували уявлення дітей про природу, давали їм нові знання, розширювали їх кругозір, розвивали спостережливість і виховували любов до чарівного світу природи.

Виготовлення дерев'яних іграшок дітьми підготовчої групи

В. ШИМАНОВСЬКА,

вихователька дитячого садка № 1 заводу металоконструкцій м. Жданова

В «Програмі виховання в дитячому садку» визначено види праці дітей, її об'єм, форми організації, конкретизовано ті трудові навички, якими повинні оволодіти діти кожної вікової групи. Нас особливо зацікавила робота з деревом, і ми вирішили розпочати конструювання дерев'яних іграшок-саморобок з дітьми підготовчої групи, враховуючи, що дитину радує результат праці, коли те, що вона зробила, знаходить практичне застосування. Наприклад: іграшки-саморобки на ялинку, іграшки, зроблені для малят, і т. д.

Відомо, що для оволодіння дітьми тими або іншими вміннями, для формування трудових навичок по-

трібні вправи, до того ж такі, щоб діти виконували їх охоче і з задоволенням. Отже, треба викликати позитивне ставлення до таких вправ, бажання працювати, щось зробити. В цьому велике значення має виховання у дітей правильного ставлення до праці.

Діти підготовчої групи, з якими я працювала в минулому навчальному році, мали досить міцні навички самообслуговування, деякі навички праці в природі, у них було виховане відповідальне ставлення до своїх обов'язків, до виконання трудових доручень. Діти проявляли інтерес до виготовлення іграшок з паперу і природного матеріалу, охоче і досить добре робили їх. Це